

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Hallituksen esitys (HE 176/2020 vp) eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 ja 171 §:n sekä ajoneuvolain muuttamisesta

Suomen Taksiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua esitykseen.

Lakiesityksessä on taksiliikenteen taloudellisen ja tehokkaan sekä reilun kilpailutilanteen näkökulmasta useita myönteisiä muutoksia. Samoin kuluttajan asemaa parannetaan oleellisesti. Muutamia täsmennyksiä on kuitenkin vielä tehtävä, jotta esitys johtaisi todelliseen muutokseen.

Konkreettiset muutosehdotukset tiivistetysti

Ammattimaisuuden määritelmä. Liikennepalvelulain 3 §:stä on poistettava sana ”tulohankkimistarkoituksessa”, jotta rajaveto ammattimaisuuden ja kimppakyytien välillä on selkeä.

Värillinen rekisterikilpi. Taksin tunnisteenä on oltava myös värillinen rekisterikilpi. Se olisi niin valvonnan kuin kuluttajien sekä taksiyrittäjien kannalta selkein vaihtoehto, kustannuksiltaan edullinen sekä helposti toteutettavissa.

Yrittäjäkokeen järjestävä organisaatio. Kokeen järjestäjän tulee olla Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, koska näin varmistetaan osallistujien tasapuolinen kohtelu sekä kokeen asianmukaisuus.

Ammattimaisuuden määritelmä korjattava valvonnan mahdollistamiseksi

Ammattimaisuuden määritelmä oli aikaisemmassa taksiliikennelaissa sekä sen esitöissä selkeä ja ymmärrettävä. Myös silloin erilaiset kimppakyydit olivat sallittuja ilman liikennelupaa. Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön (LiVM 3/2017 vp) ja ministeriön valmistelevien virkamiesten mukaan liikennepalvelulain ei ollut tarkoitus muuttaa aikaisempaa luvanvaraisuuden ja ammattimaisuuden rajaa.

Käytännössä 1.7.2018 voimaan tullut laki on kuitenkin muuttanut tilannetta olennaisesti ja erilaiset mm. netin välityksellä hoidettavat laittomat kuljetukset ovat leviämässä räjähdysmäisesti. Tilanne seuraa tältä osin Ruotsia, jossa luvanvarainen toiminta on monilta alueilta loppunut vastaavan toiminnan seurauksena.

Hallituksen esityksessä on pyritty täsmentämään ammattimaisuuden määritelmää (4§), mutta täsmennys jää keskeneräiseksi. Lain valvonnan näkökulmasta määritelmän on oltava tarkkarajainen. Nykyisen lainsäädännön epätarkkuus johtuu liikennepalvelulain 3 §:n termistä ”tulohankkimistarkoituksessa”. Termin poistaminen ratkaisisi tilanteen.

Esitys: 3 §: Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (ammattimainen kuljettaminen tiellä) tarvitaan lupa.

Ammattimaisuuden määrittelyn parantaminen vaikuttaisi myös saatavuuteen. Jos laiton liikenne saadaan kitkettyä pois markkinoilta mahdollisimman tehokkaasti, on laillisella yrittäjyydellä paremmat mahdollisuudet menestyä.

Taksin tunnistaminen värillisellä rekisterikilvellä

Toinen valvontaa helpottava tekijä on värillinen rekisterikilpi. Taksivalo on kannatettava varuste, mutta se ei yksin riitä. Taksivalon voi kuka tahansa hankkia ja laittaa autoonsa ja poistaa tarvittaessa nopeasti. Värillinen rekisterikilpi, joka on kansainvälisesti laajasti käytössä, tekisi taksin tunnistamisesta helpompaa niin valvonnan kuin yhteiskunnan vastuiden ja velvoitteiden seuraamiseksi kuin kuluttajallekin. Myös taksien valvonta sekä saatavuuden seuranta helpottuisi.

Kun ajoneuvo ensimmäistä kertaa rekisteröidään luvanvaraiseen liikenteeseen, annettaisiin autolle alkuperäisen rekisteritunnuksen mukainen värillinen kilpi, jota käytettäisiin aina kun auto on luvanvaraisessa liikenteessä. Tilapäinen, osa-aikainen ja satunnainen toiminta ei käytännössä vaikeudu, koska ajoneuvo tulee joka tapauksessa aina rekisteröidä lyhyessäkin taksikäytössä luvanvaraiseen rekisteriin. Tämä tapahtuu aina katsastustoimipaikalla tai vakuutusyhtiössä.

Lähetekeskustelussa kansanedustajat antoivat tukea tälle vaatimuksellemme.

Yrittäjäkokeen laadun ja tasapuolisuuden varmistaa vain viranomaiskoe

Yksittäisenä selkeänä ongelmana pidämme lakiesityksen yrittäjäkoulutuksen kokeen järjestämistä koulutusorganisaation toimesta. Tällä menettelyllä osa koulutuksen tarjoajista tavoittelee osaamisen tosiasiallista lisäämistä ja valitettavasti osalle kokeen läpäisy tulee olemaan ainoa tavoite. Kuten oikeusministeriö luonnosversioon lausui, tämä ei ole johdonmukaista lainsäädäntöä. Yrittäjäkokeen järjestämisestä tulee ehdottomasti vastata viranomaistaho, jotta koe on tasapuolinen. Lisäksi menettely olisi yhdenmukainen taksinkuljettajan kokeen kanssa.

Sanktiot osana valvontaa

Paraskaan lainsäädäntö ei toimi ilman todellista valvontaa, lisäksi lainsäädännön rikkomisesta seuraavien sanktioiden tulee olla riittäviä, jotta niillä on ennaltaehkäisevä vaikutus. Kuluttajien usko ja luottamus taksitoimintaan on palautettava, jotta meillä on maassamme jatkossakin taksiyrittäjiä ja taksinkuljettajia. Osana julkista liikennettä taksipalvelut on turvattava asianmukaisella lainsäädännöllä ja sen noudattamisella.

Olemme valiokunnan käytettävissä kaikissa kysymyksissänne

Tarjoamme osaamistamme valiokunnan ja koko eduskunnan käyttöön nyt ja jatkossa. Jatkamme myös esityksen arviointia ja tarvittaessa täsmennämme lausuntoamme.

Suomen Taksiliitto ry